

Előfizetési árak:

Égész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona
Egy szám ára 20 fillér
Nyilttér sora 40 fillér

FELVIDÉKI HIRADÓ

POLITIKAI HETILAP

Hirdetéseket felvesz la-
punk kiadóhivatala és az
Általános Tudósító Vi-
déki lapok központi hir-
detési osztálya Budapest
VII., Erzsébet-körut 41.

A prágai összeesküvés.

Egy véletlen napfényre derítette, hogy Prágában, az ipartestület vendégszeretetének leple alatt, titokban előkészített és hasonlóan titokzatosnak tervezett pánszláv gyűlés folyt le, amelyen csehek, morvák, horvátok, tótok, sőt a ruthének is versenyre keltek abban a hareban, a mely a magyar állam és alkotmány bástyáit ostromolja.

Az a lenézett, lekicsinyelt cseh-tót egység s az evvel kapcsolatos újabb tót nemzetiségi mozgalom tehát addig bujkált s a kellő ellenőrzés híján addig fejlődött, amíg most a kulturális tevékenységet hangoztató törekvés politikai, sőt állambontó célzatai világossá váltak.

A kipattant titok most sokat árul el. Elárulja, hogy a szláv mozgalom eddig nem sejtett arányokban tényleg létezik; elárulja, hogy az egész szláv elemet már-már áthatotta Palacky gondolata, aki a szlávság legnagyobb ellenségének a közbeékelte magyarságot tünteti föl. A törekvés tehát áthidalhatatlan, ha kell, átgázolni azon a területen, amelyet ma sajátunknak nevezünk.

Nem kell tehát vitakozni többé a kérdésen, van-e pánszlávizmus? És még az sem szenved kétséget többé, hogy vele a mi tót nemzetiségi vezéreink is azonosítják magukat.

Van tehát egy messze szétágazó politikai szervezet, melynek az egész világon szétszórt elemei hol a hangulatkeltés, hol pedig az aktív politizálás fegyvereivel egy és ugyanazt a célt szolgálják: a magyar elem hegemóniájának megtörését.

A mi dolgaink akkor szoktak rendszerint időszerűtökké válni, a mikor már a körmünkre égtek. Így esett az most is.

Mert fölmerültek ugyan jelenségek itt is, másutt is, amelyek önmagukban is viseltek annyi érdekességet, hogy velük, legalább mint szokatlan tünetekkel foglalkozunk és fordultak már elő események, amelyek csoportosítása egy ellentlen törő mozgalom előkészületeiről könnyen meggyőzhettek volna bennünket, biztonságunk tülhajtott érzetében lekicsinyeltünk mindent s közel sem akartuk megadni a mozgalomnak azt a súlyt és fontosságot, amit az megérdemelni már régen igyekezett. Még szűkebb határaink között is alig tettünk valamit a dolgok ellensúlyozására s így történt, hogy a nemzetiségi kérdés állandóan úgy szerepelt nálunk, amint a kormányok egymástól megoldatlanul s minden kötelezettség nélkül vették és ruházták át.

Pedig nem áll, hogy a fejleményeket előre nem láttuk volna. Hiszen számos komoly kísérletre emlékszünk, amikor egyesek, sőt törvényhatóságok hívták föl a közfigyelmet a folyton növekvő áradat iránt. És számos munka jelent meg, amelyekben íróink tisztán a hazafias előrelátás által ösztönözve boncolgatták a kérdést s figyelmeztettek a vészjelzől jövőre.

És mi is — s ezt némi büszkeséggel mondjuk — megtettük kötelezettségünket. Lapunk állandó figyelemmel kísérvén nemcsak a közvetlen szomszédságban érelt tüneteket, hanem a külföldi szláv mozgalmakat s az azokat irányító szláv orgánumokat és irodalmi termékeket mind, időről-időre olyan képeket állítottunk ki, amelyek a tényeknek megfelelően állandó érdeklődésre számíthattak volna. És nem szüntünk meg ebben az irányban munkálkodni akkor sem, amikor saját jó érzésű honfitársaink is avval a váddal illettek, hogy tülbuzgalmunkban árnyképeket festünk

és nem létező árnyékokat üldözünk az itt-ott fölkatotott izgatók személyében.

Tettük ezt pedig abban a biztos tudatban, hogy a jövő bennünket egykor sajnosan igazolni fog.

Az igazság a miénk és azoké, akik velünk, vagy akikkel mi együtt dolgoztunk. A szomorú tanulság azonban már az egész nemzeté. Közvetlen közel férköztek már támadóink, akik nemzetünk testén keresztül akarnak kezét fogni egymással. Itt a cseh-tót egység, délen a szerb összeesküvés egy huron pendülő bandái!

Kit terhel mindezekért a felelősség? Ne beszéljünk róla! —ár.

Lélekvásárlás.

A tót izgatásnak intelligens elemekre van szüksége. Ezt a hiányt régen érzik azok, akik a jövőtől társadalmi uton elérendő bizonyos politikai átalakulásokat várnak. Táborukban általában a panasz, hogy nincsen elég emberük, akikben a kapacitálásra, az igatásra és vezetésre rátermettség volna s tudják, hogy ez a hiány a jövőben az egész mozgalom visszafejlesztésével boszulná meg magát.

Egész jövőjük tehát e körül forog, hogy ezt az állapotot sikerül-e megváltoztatniok.

Mult számaink egyikében említettük, hogy ebben az irányban milyen tevékenységet fejtenek ki. Hogy a tót ifjuságot ígéretekkel, ösztöndíjakkal és kilátásba helyezett állásokkal a cseh iskolákba esábitják. Az a 20—30 diák, aki most ott tanul, még mindig kevés nagyratörő céljaik elérésére s azért a régen divó segélyezéshez folyamodtak ma, kifejllesztvén azt az intézményt odáig, hogy most minden pályázó részesedjék benne.

A célt szolgáló alaptőke nagysága ismeretlen, de a mód, mellyel ezt boldog-boldogtalannak kínálják s az

Links Adolf
butorkereskedő és esztergályos
Túrócszentmárton, főtér
(Lówy Zsigmond mézárós házában).

**Állandó raktár: Divánok, író-
asztalok, tükrök, képek. Teljes
háló- és ebédlő-berendezések!**

ígéret, hogy minden kérelmezőnek juttatnak belőle, tekintélyes összeget sejtetek.

Az egész pénzt — úgy látszik — az amerikai tót egyesület kezelésére bízták, mert a pályázati feltételek szerint, a kérvények most oda küldendők.

Ha némi kételeyeink volnának ennek az intézménynek rendeltetése felől, erről a nemzetiségi lapokban megjelenő pályázati hirdetések fölvilágosítanak. Megtudjuk ezekből, hogy pályázhatnak tót születésű tanulók, írők, lapszerkesztők, tanítók, de valamennyinek tót érzéséről és gondolkodásáról bizonyítványt kell fölmutatnia, mint egyik-másik jól ismert „vezér“ állíthat csak ki. Jobban mondva, akik ebből a pénzből részesedni kívánnak, már óhajtasuk első fokán is reverzálist kell kiállítaniok, hogy minden gondolatuk a vezérek irányításának megfelelő leendő törekvéseik is azonosak lesznek a vezérek által megszabott törekvéseknek.

Aki tehát pénzt akar, az szívében, lelkében a vezérek utasítása szerint alakuljon át, az gondolkozzát, érzését az igaztás céljainak rendelje alá, egyszerűen: az maga is izgató legyen, vagy azzá igyekezzék lenni.

És ne higgyük, hogy az az előzetes leköötöttség a jövőben talán megszűnhetik, avagy talán csak veszíthet is erejétől.

Nem is szólva arról az erkölcsi kétségzerről, mely az így megvásárolt lelket állandóan nyomja, a vezérek és ügynökök éber figyelme minden kitérés lehetetlenné tesz.

Erre a hatásra építenek ők is, amikor a pénzt kínálják. Azt, a vezérek által kiállított erkölostelenségi bizonyítványt semmi esetre sem kell

nagyon komolyan venni. Hiszen ha kipróbált korifeusok segítségével jól lenne csupán szó, akkor a tanulók vajmi kevés igényt tarthatnának reá s az egész intézmény nem szólna a cél. Akkor legföljebb a már meglevő izgatók megtartásában utaznának és semmiesetre sem abban is, hogy jövő nemzedéket neveljenek.

A diák tehát, ha tótul beszél s ha akár szegényes viszonyai, akár pedig könnyű vértéségével pénzre éhezik, itt könnyű szerrel kap. Nem kell hozzá egyéb, mint egynehány sor, melyben egyik-másik vezér előtt tót nemzetiségi érzéséről hitvallást tesz s a bizonyítványt megvan. S ha bizonyítvány van, akkor már pénz is lesz. S ez a fiu még csak nem is kockázhat semmit. A lélekűfár szövetkezet ugyanis biztosítja a pályázókat arról, hogy sem a segélynyújtásról magáról, sem pedig annak nagyságáról értesíteni senkit sem fog. Az egész dolog tehát titokban marad, még az illetékes szülők és tanárok előtt is.

A segélyek május hónapban osztatnak majd ki. Az ezt célzó előkészületek most folynak tehát. A vezérek részéről a kiszemeltek kapacitálása s az ismeretlen pályázni szándékozók részéről pedig a szükséges adatgyűjtés. Most írónak meg a hitvallások és a bizonyítványok is. A háló tehát, amelybe az ifjuságot fogni akarják, szövik.

Évvél szemben legelembb köteletségünk, hogy azt az embervadászatot, azt a lélekvásárlást éppen az áldozatoknak számít egyének érdekében megghiusítsuk, megakadályozzuk, sőt üldözzük. Mert ne lássunk benne mást, mint azt, ami t. i., olyan törekvést, amely az éretlen, könnyen lépre csalható lelkeknek pénzzel való bűnbe

hajtását célozza, legilletékesebb hozzátartozóik: a szülőknek megkerüléseivel.

De nem szabad ezt engednünk, már csak azért sem, mert a már egyszer megvett lélek a titkolózással, szülei és tanárai előtt való leplezgetéssel a kétszínűségnek, az álnokságnak, a ravasszágnak és a kapzsiságnak olyan mennyiségeivel ismerkedik meg, amelyek őt a jövőben a címeres gazemberek nivójára fogják segíteni.

Ha nem is kerestünk ebben politikát, közérköcsi szempontból is elég okot találunk, ennek a kivetett hálóknak megsemmisítésére.

Ha azt a pénzt, mellyel gyermekeinket akarják megvenni, törvényünk keze utól nem is érheti, annyit minden esetre megtehetünk, hogy szigorú örökődéssel, annak ide való juttatását tesszük lehetetlenné.

Hogy pedig már a pályázat is lehetetlenné váljék, ki kell mondatni azt is, hogy az iskolák tanulói csak tantestületeik tudtával s azok útján intézhetnek kérvényeket s hogy segélyeket is csak ezen az uton fogadhatnak el. Megszigorítván ezt az intézkedést úgy, hogy a diáknak egyszer s mindenkorra elmenjen a kedve illetéktelen pénzek elfogadásától.

Hátra lennének még a tanítók. A boldogítandók közé ezek is fől vannak véve.

Azt hisszük azonban, hogy ezeknek szükségtelen külön magyarázni, hogy a hazaellenes és erkölostelen törekvéseket szolgáló pénzár ségelyét elfogadni az aival való szövetkezésel egy s hogy a fölmerlendő esetek így fognak elbíraltatni is.

—ár.

T Á R C A.

A KERESZT.

Irtá: Balla Miklós.

Az országoton vén anyóka lépked,
Arcán a gond, s a bűnök száz nyomja.
Bánatos lelkét enyhülésre hívja
A távol falu kősi temploma.

Harangja hangját messze elröpíti
Szerte a pusztán a tavaszi szél;
Rét virágnak, erdők tar galyának
Feltámadásról, életéről beszél.

Megáll az asszony. Összekulcsolt kézzel,
Szent áhitattal hallgatja a nesz...
S im: az utszélén, szőlőből csaltól közt,
Kis domb fölött feltűnik a — kereszt...

Eléje omlik, imát mormol ajka —
S míg olvasóján könyve átperog:
A domb mögött pajkos tréfálkozással
Kacag fölötté egy pásztor gyerek!

„Anyóka lélkem, jó öreg szeméddel
Elvetteted az óltárt, azt hiszem.
Ilyen útszéli lilyanfaj mellett
Nem térdelt még kiüvöd senki sem.

Én rőttem össze, tulajdon kezemmel

Két száraz ágból, a vetés elé,
Hogy tiltva intse a járókelőket
Itt utat törni a tanúk felé.”

... Az anyókanak enyhülés ül aródn...
S menőben így szól: „Fiam, tudd meg ezt!
Óltár lesz addig minden összerótt fa,
Mig szenvedésink jeltöpe — kereszt...”

Mikor újságróval beszélek.

Irtá: Jászai Mari.

Ugy vannak velünk az újságrók, mint a gyermek a babajátékával; míg a szemét ki nem piszkálta az ujjacskáival, hogy megnéze, mi van mögötte és a gyomrából ki nem huzogatta a kenderkócot, addig szereti; azután földhöz vágja és keres új babát; kivált idegen áttutatókat, akikhez nehéz, vagy pláne lehetetlen bejutni. Akikhez lehetetlen bejutni, azok az egész istennők!

Egy elsőrangú zsrnalisztá sutfogó áhitattal beszélt nekem egy ilyenről, amiért „semmi kincser” sem tudott bejutni hozzá, amiért az misztikus ködbe burkolódik előttük, és sem zsrnalisztát nem fogad, sem újságot nem olvas!

Mint fölünyes nagy tulajdonságot, mint nagy erkölosti bátorságot emlegetik csodálói ezen idegen nagyságnak, hogy újságot nem olvas!

Ezzel szemben én azt verem állítani, hogy nagyobb bátorság kell ahhoz, hogy az ember mindent elolvasson.

Újságot nem olvasni óriási kényelem, könyveket olvasni a legnagyobb gyönyörűség.

Újságot olvasni a legfárasztóbb kötelesség. A mindennapi küzdelem megkezdése az. Az eleven levő beszívása, mely éltet és öl. Ahból érzem meg a velem együtt élő embertársaim szive lüktetését, az örömet és fájdalom, valamint embertestvéreim is az enyémet, melyet egymással negozunk.

Elzárkózni az eleven élet küzdelme elől nem lehet érdeme, dicsősége senkinek, aki ennek a társadalomnak a javait elfogadja és élvezi.

És önk maguk mondják, hogy annyival érdekesebb, amennyivel inkább elzárkózik önk elől. Ezt értem. Ez örök emberi. De becsásák meg nekünk, hogy mi nem tehetjük: a felhőtaró nagyon sok pénzbe kerül. Az Olympus drága. Magyarországon nem telik. Egy ilyen, rajtunk keresztül száguldó üstökös csillagét is csak pár napra bírjuk kifizetni,

Adóreformunk.

Iria: Víz Ferenc országgyűlési képviselő.

A mi adórendszerünk a leggyatrább általán az egész föld kerekéségén. Ezért szükséges reformálnunk, mely éppen a közpénztáyra nézve életkérdés. Adózási rendszerünk két nagy csoportból áll s kétféle alapja van: a vagyon s a személyi kereset. Mert mi türes-tagadás, a földadó eddig is a nagybirtokosnak, a kereseti adó pedig a nagy-pénzületnek kedvezett; — a fogyasztási adó meg valóságos nyuzás számába ment már.

Az adó kiszabásánál azonban nem kizárólag az állami háztartásnak tulmagasra fokozott szükségletét kell tekinteni; de a közpénz-ostálynak, a nálunk kevésbbé vagyonos polgárságnak a közérdekét is. Számot kell vetni a teherviselési képességgel, nehogy az adó által a magyar közélet anyagi válságba sodortassék. Az államnak nem szabad kimerítenie adókkal azt az alapot, mely az ember-boldogulását lehetségessé teszi, hanem a kereső munkaterét kell tágtítani. Nem tagadható, hogy e jelzett célok megvalósítását akarja szolgálni az adóreform is. Meg akarja szüntetni az adózásunkban meglévő aránytalanságokat s megakadályozni azt, hogy az adóterhek alól sokan kibujhassanak s végül, hogy a legszegényebb osztály kedvezményekkel segítessék. Ennélfogva tehát ne a politikát keressük benne, hanem az állam-jövedelmei fokozásának a szükségességét is. Az alábbiakban előadjuk azon előnyöket, a miket az adójavaslatok nyújtanak s azokat a hátrányokat, amikben lelezenek.

A földadóban csak egy adó lesz, mert az I., II. osztályu, a bányaadó névleg, a IV. oszt. kereseti adók szintén névleg megszűnnek adórendszerünk legindokolatlanabb s legképtelenebb válfajával, a jövedelmi pótdávóval együtt. Ez helyes, mert ez adó volt a legaránytalanabb. Csak a községi háztartás szempontjából hátrányos. A jövedelmi adóban megvalósul az ujkori adók egyik leglény-

geőbb elve, a progresszió. Tulajdonképen az volna az ideális és legigazságosabb állapot, ha a haza minden polgára minden 100 K után egyenlő kulcs szerint adóznék. Óhaj-tandó a reformnál, hogy a kulcs, különösen a közepes jövedelmeknél, egyenletesebben, lassabban emelkedjék.

A jövedelmi adó behozatala tehát az adó-reform sarkpontja. Első e tekintetben Anglia volt, mely állandó adónémmé tette; csahogy ez a forrásnál keresi ám s adóztátja meg a jövedelmet s a bevallásra nem szorul! Mert általában az legyen a fő, hogy az igazi jövedelem legyen az adófizetés alapja s így a kulcs is lehetőleg egyenlő legyen. Az volna szép, ha a vasutat kivéve, csak egyféle adó volna, a jövedelmi adó s ennek bizonyos százaléka azután átadtnék a városoknak.

Nagy- és kisközsegekben a segédekkel dolgozó kézműiparosok, a felsorolt minimális tételeket csak akkor fizessék, ha keresetük az adómentes létminimumot meghaladják.

Az adókvítés által lakott vagy használt s házosztályadó alá eső lakos és üzlethelyi-ség évi lakbérének veendő összeg le volna szállítandó. Az üzlethelyiség bérének legfeljebb 15—100% s a lakbérnek 1/2-6-szoros-összege vétetnék számítási alapul.

A jövedelemadó adómentességében rész-szülnék azok az ipari vállalatok is, melyek állami kedvezményt kapnak. A jövedelmi adóhoz erősen városi jellegű népesség kell, ami nálunk bizony még elé gyaneg. Nálunk a városokban csak 3 millió ember lakik; a többi vidékre esik.

Hiba, hogy a tőkekamat s járadékadóval, az ingóvagyonból eredő jövedelmet is meg-adóztátják. Különös más tekintetben is, hogy a személyi adóztatás terére akarunk menni s a tőkekamat s járadékadót megtartjuk, sőt ki is terjesztjük. Az általános kulcs leszál-lítatik, de az adó tárgyak száma, lényegesen szaporodik s a bevallási kényszer alkalmaztatik.

A mozgó tőke megadóztatása a jövedelmi

adó mellett nem állhat meg. Az általános jövedelmi adó, a tőke kamatait sújtja s így haszon nincs belőle.

A bányaadó tárgyai is problematikusak: kutatás, mosás, termelés, segédvájás stb. szerint változik a kulcs.

A tőkekamat s az általános kereseti adó viszonya is, pontosabban volna meghatározandó; nehogy olyan jövedelmek után is vessések ki, mely kizárólag üzleti foglalkozásból ered.

Sulyosak, a minimális tételéknél, a lakbér alapján való kiszámítási kulcsok is, 40—150 %-al, holott ezeltől 25—100% volt a vele közös hártartásban élő család lakójával járó lakbér 1/2—10-szeres összege, eddig csak 1/2—8-szorosa volt s eddig minden kisköru gyermekért voltak levonások tehető s most csak minden 14 éven alul levő gyermekeknél.

Az adóbeszedés jogi részét szintén az adóreformban kellene kiféjteni, hogy mikor tagadható az meg s hogy az alktmányos uton engedélyezett adó mikor szedhető be.

Az erdőt meg a mezőt nem volna szabad azonos elvek szerint megadóztatni. Az ország területéből 28%-a erdő, vagyis 7-5 millió hektár. Az adóalap itt is csak a jövedelem lehet. Az erdő egész területe nem szálíthat adóalapul, hanem csakis az évi kihalásnt terület. Erdéink 64%-a meghatározott üztem-terv szerint van kezelve. A vágási területek évenként 20 millió köbméter fát adnak, melynek több mint fele mifa, épületfa, iparfa.

A III. s részben az I. osztályu kereseti adó helyébe lép az általános kereseti adó, mi az egyéni munkaképességre, vagyis bizony-talan jövedelemre alapítottak. A kereseti adó kulcsa le volna szállítandó s az adóalapból ugy a kereseti, mint a jövedelmi adónál, az összes állami, törvényhatósági s községi adók, pótlókk levonása volna megengedhető. Mert hiszen az általános kereseti adó is csak jövedelemadó természetű, tehát legalább az adóösszegeket nem kellene megadóztatni. Adó fejében, a már a közhátóságoknak be-szolgáltatott összegeknek újból való meg-adóztatása, sehol sincs meg. A kiadott adó-összegek nem a magángazdálkodási alanyok jövedelmei. A kereseti adó alapja 700—900 millió korona, a jövedelemadó pedig majd 2000 millió koronára becsülhető. Ezek a le-vonások előbb kibírnák.

Magas lakbérű városokban a minimális adóalap kiszámításánál, a kisebb százalék volna szoróközött előírandó. A lakbér alapján megállapított minimális adóalap képezi az adó alá vont jövedelem alsó határát. A kereseti adó csak négy gyermeknél ismeri el a nagyobb lakas tartásának a szükségét. Hát ahol 6—8 gyermek van, ott nem kell nagyobb lakás? Elszegényedett rokonok, ágyrájárók, albérlok tartása miatt való nagyobb lakás is figyelembe volna veendő, valamint a szol-gálati viszonyban levők adóalapjának a meg-állapításánál a lakbér ezután se vessések alapul, mert ellenkezőleg, az adózó kategóriák adó-terhe emelkednék. Az egy háztartásban élők jövedelmének együttes megadóztatása, a leg-szegényebb osztályt sújtja. A javaslatok tehát kellő módosítás nélkül a dolgozó osztály elleni megterheltesét fogják maguk után vonni.

othon ők is olcsóbban adják. De itt a kör-ufjuk kifizei a titkárt, impresszáriót, komor-nákat, akik előllják körülöttük az utat a közleledők előtt.

A mi vendégzenei epiesi körülményeink ezt a luxust meg nem engedik. Mihozzánk az újságró urak egyszerűen bekopognak s be-nyitnak patriárkálisan; — bemutatkoznak, beszélgetnek — kész az intervjú. Lehull a saisi fátyol, vége a miszteriumnak, a baba-gyomra kifordítva, abban is csak fűrészpör volt.

Fiatal koromban — mig mindent roppant komolyan vettem — nekem minden intervjú vesszűfutas volt. Ijedséget és szivdobogást okozott, mert azt éreztem, hogy „most olyan-kal kell lennem, amilyen lenni nem tudok: érdekesnek, briliánsnak és rendkívülinek!” Kéves tudomással, nagy naivitással, éreztem én ugy homályosan, hogy ez ember-kínzás, hogy külön ug sem tudok lenni itt a szobában, mint a szinpadon, ahol a lek-em javát adom, ahol egyedül érzem magam-at otthon, — mig itt gyalogszerrel, lefegy-verezve, háttortalan és ügyetlen vagyok?

Ez az érzésem idővel határozott tudattá vált, sőt nagy tekintély nyomta rá az igazság-pecsétjét. Oszkár Wilde mondta ki a műv-

szekről, hadd huzzam rá ezt a törvényt a mi hivatásunkra is: „Azok a művészek, akik (nappali, társaságban) föllépéstülköl másokat elbájolnak, rossz művészek. Jó művészek mindenüket a művészetüknek adják és ezért magukban érdekeltenek.”

To.ább pedig: „Egy valóban nagy művész a legköllötlenőbb lény minden élő lény között.”

Okvetlenül ennek igazságát érzi a fűnn emített külföldi diva, azért nem száll le olimpuszi magaslatáról az intervjú profán közlésegére.

Mióta az emberiség, nem pedig csak a zsinészet a legmagasabb ideálom, mióta nem tartom kötelességemnek mindenáron és erővel-esseten érdekesnek látszani, azóta nincs lámpa-lázam az intervjú alatt. Nem félek olyan embernek látszani nappali viselkedésemben, amilyenek az Isten megteremtett, sőt mióta tudom, hogy nem kell csodabogarat csinálnom magamból, igen örömet beszélgetek minden felebarátommal, az ellenségeimmel is. Nem féltém tőlük sem a tudásomat, sem a tudat-lanságomat. Ahol az én tudásom véget ér, ott kezdem én a kérdezősködést és a látogatás végével kvittek vagyunk.

Telefonhálózatunk.

Immár biztosra vehető, hogy közönségünk régi vágya, telefonhálózatunk kiépítése, a közeljövőben teljesedni fog. Városunk nemcsak az állami távbeszélőhálózatba fog bekapcsolatni, hanem a mk. kereskedelemügyi kormány különös jóindulatából — főispánunk közbenjárása folytán — a megyei távbeszélőhálózat kiépítése is biztosítva van.

A jó idő, a tavasz beálltával azonnal hozzáfognak a munkához s így a legnagyobb valószínűség szerint a folyó év augusztus havában távbeszélőhálózatunk átadható lesz a közforgalomnak.

Ez alkalommal tehát nem lesz érdektelen, ha közönségünket tájékoztatjuk arról a hasznos tudnivalókról, melyek a távbeszélőhálózat kiépítése, használata körül a miniszter, illetve a postaigazgatás rendelői előírnak. Röviden távbeszélőhálózatunk átadható lesz a közforgalomnak.

a) Aki távbeszélő állomásra kíván előfizetni, köteles ebbeli szándékát a helybeli távbeszélőhivatal főnökével (helybeli főnökség) *bélyegmentes* beadványban közölni és a hivatalban kapható úrlapon 1 koronás pénzügyi bélyeggel ellátandó „Belépési nyilatkozat“-ot, két fértánu előtt sajátkezűleg aláírni.

b) Az előfizető köteles a részére berendezett állomást a távbeszélőnek üzembe helyezése napjától számítva, az általa elvállalt kötelezettség idejének lejártáig megtartani és a hálózat használatáért megállapított előfizetési díjakat ezen időre még akkor is fizetni, ha az állomást időközben megszüntetné.

c) Az előfizető az elvállalt kötelezettség eltelte után az előfizetők sorából bármikor kiléphet, de kilépését egy hónal előbb a távbeszélő hivatalnak írásban bejelenteni tartozik. A felmondás a megállapított előző hó azon napjától számít, amelynél a távbeszélőhivatal vezetője a felmondást tartalmazó nyilatkozatot kézhez vette.

d) Az előfizetési díj az előfizető személyének jellegétől függ. 1. A magánhelyiségekben felállított állomások előfizetői a rendes összeget fizetik. 2. Állami, törvényhatósági, városi, községi és egyházi hatóságok, továbbá az állami és az állami felügyelete alatt álló hűfelfekezeti, testületi, valamint a katonai tanintézetek; ármentesítő és visszabálozó társulatok, ügyvédi, körjegyzői, valamint a kereskedelmi és iparkamarák, betegsegélyező pénztárak, ipartestületek, munkásközvetítő intézetek, általános jótékony célú és más közintézetek a rendes előfizetési díj felét fizetik. Egyletek, társaskörök, vendéglők, kávéházak és egyéb nyilvános jellegű helyiségek a rendes előfizetési díj másfélszeresét fizetik.

e) A városi és környékbeli hálózatoknál az előfizető állomásának a fennálló hálózatba való bekapcsolásán és az állomás berendezésén, valamint annak jókarban tartásán az állam saját költségén eszközölteti.

f) A törvényhatósági távbeszélőhálózatoknál az előfizető állomását szintén az állam szerelteti föl, az előfizető tartozik azonban felszereléséért és állandóan jókarban való tartásáért elegendően egyszerűsítettkorra 60 koronát fizetni, mely utóbbi összegnek a hálózatból való kilépés vagy visszalépés esetén, sem egészen sem részben való visszatérítésére az előfizető igényt nem tarthat. A

törvényhatósági távbeszélőhálózatoknál az előfizető állomások bekapcsolásához szükséges vezetéknek a város (község) belterületére eső részét, a szabályozott hozzájárulási összeg elegendés lefizetése után az állam saját kezelésében építi meg és tartja fenn és ez az állam tulajdonát képezi; külterületre eső vonalrészét ellenben az előfizető köteles saját költségén megépíttetni és fenntartani és ez a vonalrész az előfizető tulajdonát képezi. Ezen vonalrészek építését az állam csak az előfizető külön kérelmére, a megállapított egységáruk megtérítése mellett vállalja el. Azon vezetőket, melyek az állam tulajdonát képező támszerkezetekre erősítettek fel, minden esetben az állam saját kezelésében építi meg és tartja fenn az előfizető költségére.

Egyelőre onnyit tartottunk szükségeseink olvasóink tájékoztatása végett közölni. Az építkezés folyamán azonban rajta leszünk, hogy közönségünket a távbeszélőhálózat használata körül szükségeseink mutatkozó minden tudnivalókkal megismertessük.

Tisztviselek bálja.

Mikor a tisztviselők báljának eszméjét megpendítették, abból az általános hangulattól, mely annak felkarolása körül mindjárt kezdetben jelentkezett, tisztában lehetett mindenki, hogy ez a mulatság lesz az ideiglenes legsikerültebb és legkedélyesebb táncvigalma. És akik ily reményeket fűztek ehhez a mulatsághoz, nem is csalatkoztak. Az eszme megpendítői, *Akantisz* és *Csepessányi* urak tehát valóban meglehetnek elégedve azzal az erkölcsi és anyagi sikerrel, mely önzetlen és odaadó fáradozásaiukat kísérte.

A résztvevő publikum csak kilenc óra után kezdett sürű csoportokban beözönlöni a fényesen kivilágított terembe. A lasu zsvajt, mely ily alkalmakkor szinte elmaradhatatlan, csakhamar a türelmetlenség hangjai váltották ki, hogy kezdjük már! A hölgyközönség táncolni akart minden áron! A türelmetlenség hangja közé egyszerre belevágott azután az öreg Pali bácsi hedegdtje sa táncolni vágyó publikum csakhamar ott sürgött-forgott a cigány körül, lejténn ami édes magyar csárdásunkat. És ez a jökedy, a pompás hangulat, mely mindjárt kezdetben jelentkezett, zavartalanul kitartott reggelig.

Az első négyest 48 pár táncolta két kotonban. A táncrend egyes számai közben is mindenki táncolt kivétel nélkül. A meglelt táncosok a hölgyközönség pompás mulattására ezuttal valóban kitétek magukért.

Ki kell emeltnék azt is, hogy a kiszolgálás, deacára a nagy nehézségeknél, teljesen kifogástalan volt.

A jelen volt hölgyek névsorát itt adjuk: Asszonyok: Özvegy Akantisz Rezsóné, Akantisz Ödöné, Csepessányi Sándorné, Cohn Henrikné, Dávid Gyuláné, Dávid Károlyné, Dugovics Titusné, Fenyő Sándorné, Fischer Arminé, Frank Sándorné, Gaal Józsefné, Grosz Dezsóné, Józsa Mihályné, Krompaszky Edéné, Kosaczky Rezsóné, Labát Józsefné, Mandelik Jenőné, Martinecs Károlyné, Okolicsányi Ferencné, Patsch Vilmosné, Ruttkay Aurélné, Ruttkay Istvánné, Strauss Mózesné, Strelinger Henrikné, Schindler Arthurné, Steiner Samuné, Toperczer Sándorné, Zányi Kálmáné, Vanovics Ferencné.

Leányok: Abszolon Berta, Andalits Irma, Akantisz Ilona, Bada Irma, Balogh Valéria, Cohn Margit, Fischer Irén, Furgyik Janka (Besztercebánya), Kossuth Anna, Onceay Alice (Selmezbánya), Rásztoczky Mariska, Steiger Irma, Vanovics Ilona.

*

Elszámolás. Fellülizettek a következők: Váczy Gedeon, Rakovszky Iván dr., Ujhelyi Attila 10—10 korona, dr. Lax Adolf 8 kor., Strelinger Henrik 6 korona, dr. Lencső János, Michnik Vilmos, Hoffmann Ede, Kontsek József, Toperczer Sándor 5—5 kor., Zachar Szaniszló 4 kor., Folkusházy Zoltán, Schindler Arthur dr., Martin Imre, Rüsler József, Kruepez Vladimir 3—3 korona, Tomcsányi Bertalan, Balázs Miksa, Zányi J. Kálmán dr., Jakubovics Leo, Okolicsányi Ferenc, Grosz Dezső, Vértés Ede, Popper Árpád, Csepessányi Sándor, Rueska Tivadár, Roll Béla, Fischer Armin 2—2 korona, Patsch Béla, Vdovka Károly, Dávid Gyula, Dávid Károly, idb. Ruttkay István, Büchler Jenő, Büchler Miksa, Tszak Lajos, Svehla János 1—1 korona. Fellülizésekből befolyt 116 korona, személyjegyek árából befolyt 138 kor., családjegyek árából befolyt 65 korona, összes bevétel 319 korona.

Kiadások: Zene 100 korona, világításért 26 korona 62 fillér, meghívók, táncrend, bélyeg 90 kor. 20 fill., kiszolgálásért 19 kor., összes kiadás 235 korona 82 fillér. Bevétel 324 korona, kiadás 235 korona 82 fillér, tiszta jövedelem 88 korona 18 fillér, mely összeg a Turóci Hitelbankba helyeztetett el, a takarékpénztári könyvecske megőrzés végett Turócz vármegye alispánjának adott át.

HIREK.

GŐTHÉBŐL.

I.

*Babért kötni koszorúba
Nem nehéz dolog.
Nehezebb találni hozzá,
Férfit-homlokot.*

II.

*Borostyán és gyöngéd kedély
Támaszt keresse hisz, remél;
Ha nem lel fát, falat,
Éd földi szenny tapad,
S nem ér több nyarat.*

A kivándorlás mániája eddig még soha nem tapasztalt mérvet értett vármegyénk területén. A folyó év január hó 1-től a mai napig 270 egyén kért utlevelet az alispáni hivataltól, kiknek legnagyobb része Amerika felé vitorlázott. — Érdekesnek tartjuk ezzel kapcsolatosan megemlíteni, hogy több oldalról értesítettek bennünket, hogy a kivándorlásra való csábítás a külföldről érkezett nyomtatványok után nagyban divék egyes községekben.

Porumbál. A turócszentmártoni izraelita hitközség, mint minden évben, ez idén is megtartja a szokásos porumbált. A kedélyesnek ígérkező bál meghívói még a mult héten szétküldtek.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsió után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Épp ily szembeütlő a javulás az általános egészségét illetőleg.

Étvágy és álom

viszátér s az emésztés javul. —

Az Emulsió próbálja meg s meg fog erről a SCOTT-féle győződni.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

„M-i-t-é” — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Anticotin-cigarettabüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz egy érdekes büvészkartyát tartalmaz.

Kirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

Haltenberger Béla

Kassa

ruhafestő, vegytisztító és gőzmosó gyárainak képviselője:

Reisz Lipótnál, Turócszentmárton.

Faeladás!

1. minőségű bükk tűzifa 4 méterenként 24 kor. ért kapható. Közelebbi a kiadóhivatalban.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította

a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziészertől várni lehet. — Öre az egészségnek, főtörténit, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószér. Szükséges minden háztartásban.

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS laboratórium, GYŐR.

Kapható mindenütt!

Magyar forrás! Húgyhajtó és húgysavoldó Magyar forrás!

Szultán-forrás

Nagyon kellemes, tiszta ízű, szénsavban gazdag, lithion-tartalmú ásványvíz.

Gyógyító és üdítő ital!

Dus Lithion-tartalma következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására.

SZULTÁN Lithion-gyógyforrás-vállalat.

Kütelzőség és központi iroda: Igazgatóság: BUDAPEST, EPERJES. IV., Ferenc József-rakpart 22. sz.

Kapható külföldön is a következő városokban: Brüsszel, Páris, London, Newyork, Ostendében. Telefon Eperjesen: 74. Telefon Budapesten: 111—93.

Dezérképviselő: Moskóczi József, Turócszentmárton.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótlék

egy régióknak bizonyított háziészér, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult. Készvényed, oszma és meghűlésnél, bodorszerűségekben használva.

Figyelem! Ez a gyógyszer nem tartalmaz mérgező anyagokat, és csak olyan üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyű és a Richter gyógyszerrel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszeresznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerárja az „Arany oroszlánhoz”.

Prágában, Elisabethstrasse 6. neu. Mindennapi szétküldés.

Turócszentmártoni raktár: Schönaich Viktor gyógyszeresznél Znióváralján — és Toperczer Sándor gyógyszeresznél Turócszentmártonban.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség

s elnyálkásodás ellen gyors s biztos hatású

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor” gyógyszerár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztillája hamar meggyógyított!

Kapható: Toperczer Sándor gyógyszerárjában Turócszentmárton és Gazdik János gyógyszerárjában Körmöcbányán.

Fényképészeti gépek és az összes kellékek

kitűnő minőségben
és olcsó árakon

Moskóczi Ferenczné

könyvkereskedésében
Turócszentmártonban
kaphatók.